

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**Global
Communities**
Ukraine

БЮДЖЕТ ДЛЯ ГРОМАДЯН 2024

Новгород-Сіверська
міська територіальна
грумада

Цей довідник видано завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи Уряду Сполучених Штатів.

Шановні жителі Новгород-Сіверської територіальної громади!

У сьогоднішніх умовах, попри воєнний стан та складну економічну ситуацію в Україні, перед нашою громадою поставлені головні завдання – працювати задля добробуту місцевих жителів та розвитку громади. Саме тому ми разом з вами повинні ефективно використовувати кошти, наявні у місцевому бюджеті громади.

Цей Бюджет для громадян створений з метою налагодження якісної комунікації між представниками органу місцевого самоврядування та жителями громади.

Кожен з нас – платник податків, саме за наші гроші утримуються всі галузі громади. Тому кожен житель громади має можливість долучитися до формування бюджету громади шляхом подання своїх пропозицій та брати участь в ефективному розподілі бюджетних коштів.

Для цього розроблено Бюджет для громадян. Це видання, у якому розміщена спрощена, позбавлена технічної мови інформація про бюджет Новгород-Сіверської міської територіальної громади.

У ньому доступно, комплексно та у зрозумілій формі описаний бюджетний процес у громаді: як він відбувається, які його етапи та складники, на що саме та в якій кількості виділяються кошти з місцевого бюджету та інше. Ми прагнемо, щоб населення нашої громади краще орієнтувалося у бюджетному процесі.

Дуже сподіваємося, що інформація, викладена саме у такому форматі, допоможе кожному жителю громади в деталях зрозуміти порядок формування основного фінансового документу нашої громади і усвідомити власну значимість, причетність та відповідальність за долю громади.

Що таке Бюджет для громадян?

Бюджет для громадян – це спрощена, позбавлена технічної мови інформація про бюджет територіальної громади (місцевий бюджет). Бюджет для громадян доповнюється візуалізацією, щоб полегшити розуміння фінансових показників та даних.

Основна мета бюджету для громадян – зробити складну, специфічну та технічну інформацію про місцевий бюджет доступною для розуміння широким колом осіб.

Бюджет для громадян допомагає кожному жителю територіальної громади зрозуміти бюджет своєї громади, побачити своє місце в бюджетному процесі, усвідомити, що бюджет територіальної громади формується з коштів платників податків, а самі кошти в бюджеті не з'являються нізвідки та не витрачаються керівництвом громади та депутатами місцевої ради на власний розсуд.

Разом з тим, бюджет для громадян допомагає побачити можливості для впливу на формування та витрачання бюджету територіальної громади.

Бюджетна термінологія

МІСЦЕВИЙ БЮДЖЕТ АБО БЮДЖЕТ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ – фінансовий план територіальної громади, в якому визначаються джерела і прогнозні показники надходжень коштів та на що саме вони витрачатимуться. Бюджет територіальної громади формується та витрачається відповідно до процедур, вимог, правил, визначених Бюджетним кодексом України. А це означає, що законом чітко визначено, яким чином і за рахунок чого формується місцевий бюджет, а також на що саме і як можуть витратитися кошти місцевого бюджету. Бюджет територіальної громади затверджується щорічно місцевою радою на відповідній сесії. Також місцева рада може вносити у разі потреби зміни до бюджету територіальної громади.

БЮДЖЕТНІ КОШТИ – це належні відповідно до законодавства надходження і витрати місцевого бюджету.

ДОХОДИ БЮДЖЕТУ – це надходження до бюджету. В територіальній громаді справляються податки і збори, частина яких надходить до бюджету. Також можуть бути і неподаткові надходження, як от: кошти, отримані за рахунок оплати надання адміністративних послуг або зароблені бюджетними установами; кошти, які передаються в місцевий бюджет з Державного бюджету або інших місцевих бюджетів (див. Трансферти).

ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ – кошти, що витрачаються на здійснення програм та заходів, передбачених відповідним місцевим бюджетом. Видатки можуть бути поточні та капітальні. Поточні спрямовують на виплату зарплат, оплату комунальних послуг тощо, а капітальні – на будівництво, ремонт, придбання техніки й обладнання тощо.

ТРАНСФЕРТИ – кошти, які передаються з бюджетів інших рівнів до бюджету територіальної громади. Трансферти можуть бути у вигляді дотацій чи субвенцій.

ДОТАЦІЇ – це своєрідна доплата з державного бюджету задля збалансування бюджетів нижчих рівнів, або іншими словами, на вирівнювання доходної спроможності бюджету, який отримує такі кошти.

СУБВЕНЦІЇ – кошти, які передаються з бюджету іншого рівня (Державного, обласного, районного бюджету, бюджету іншої територіальної громади) до місцевого бюджету територіальної громади на певну мету. Ці кошти можна витратити лише за визначеним призначенням. Приклади субвенцій: субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію інфраструктурних проєктів та розвиток об'єктів соціально-культурної сфери, освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам, субвенція з місцевого бюджету однієї територіальної громади іншій територіальній громаді на забезпечення надання соціальних послуг певній категорії громадян.

ЗАГАЛЬНИЙ ФОНД – кошти, які витрачаються на надання послуг населенню (освітніх, медичних тощо). Наприклад, з нього фінансують виплату заробітної плати в комунальних закладах та установах, освіту (дитячі садки, школи, позашкільні заклади), культуру (будинки культури, клуби, бібліотеки, музеї), медицину (ФАПи, амбулаторії, лікарні), соціальний захист, фізичну культуру і спорт (дитячо-юнацькі спортивні школи, заходи та змагання різного характеру).

СПЕЦІАЛЬНИЙ ФОНД – кошти, які також спрямовуються на фінансування надання різного виду послуг в територіальній громаді, але з однією суттєвою відмінністю – джерела їх надходження чітко визначені, і вони мають витратитися на конкретні цілі і за визначеними напрямками використання. До спеціального фонду, наприклад, зараховуються надходження від програм міжнародної технічної допомоги або власні надходження бюджетних установ, що утримуються за рахунок місцевого бюджету, інші власні надходження територіальної громади.

БЮДЖЕТ РОЗВИТКУ – кошти, які витрачаються на капітальне будівництво, втілення масштабних проєктів, капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів соціально-культурної сфери і житлово-комунального господарства тощо. Тобто на будівництво, модернізацію та ремонт доріг, шкіл, садочків, амбулаторій, клубів.

ГРОМАДСЬКИЙ БЮДЖЕТ (БЮДЖЕТ УЧАСТІ) – демократичний процес, який надає можливість кожному жителю брати участь у розподілі коштів місцевого бюджету через створення проєктів для покращення міста та/або голосування за них.

Тобто це спосіб визначення видатків частини місцевого бюджету за допомогою прямого волевиявлення мешканців територіальної громади, які самостійно пропонують та обирають, на що саме витратити частину коштів місцевого бюджету.

КОНСУЛЬТАЦІЇ З ГРОМАДСЬКІСТЮ (ПУБЛІЧНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ) – це двосторонній процес спілкування між органами місцевого самоврядування та жителями, мета якого - включити громадян до обговорення проєктів рішень органів місцевого самоврядування з метою покращення якості їх змісту та положень, або пошуку кращих, оптимальних варіантів вирішення питань розвитку територіальної громади.

БЮДЖЕТНІ СЛУХАННЯ – це майданчик для запитань-відповідей, які стосуються видатків та надходжень місцевого бюджету.

Бюджетний цикл

БЮДЖЕТ – це ключовий інструмент управління територіальною громадою, а також її розвитку відповідно до визначених пріоритетів та цілей. Діяльність органу місцевого самоврядування з одним бюджетом на один бюджетний період (один рік) охоплює час від формування місцевого бюджету до звітування про результати його виконання. Зазвичай ця діяльність триває довше одного календарного року (тобто довше, ніж сам бюджетний період). Така діяльність протягом визначеного часу становить бюджетний цикл, який можна поділити на 5 стадій: складання прогнозу бюджету, складання проекту бюджету, розгляд проекту бюджету та його затвердження, реалізація прийнятого бюджету і, насамкінець, звітування про результати виконання бюджету за рік. Один бюджетний цикл займає більше ніж півтора календарних роки. Завершення одного бюджетного циклу фактично накладається на початок вже наступного бюджетного циклу.

1

СКЛАДАННЯ ПРОГНОЗУ БЮДЖЕТУ. Прогноз бюджету розраховується на три роки – плановий (той, на який плануємо бюджет) і два наступні роки. Ці наступні роки називають прогнозними. Прогноз робиться для того, щоб розуміти, які податки та скільки їх буде збиратися в наступні три роки, а також на які цілі витратитимуться гроші із зібраних податків. Прогноз оприлюднюється на сайті ради, до 1 вересня затверджується на виконкомі та передається на розгляд відповідній місцевій раді.

2

СКЛАДАННЯ БЮДЖЕТУ. На цій стадії загальнодержавні органи подають розрахунки міжбюджетних трансфертів. Місцеві органи влади разом з розпорядниками бюджетних коштів, наприклад, відділом освіти, розробляють та подають бюджетні запити. На основі поданих розрахунків міжбюджетних трансфертів та бюджетних запитів відбувається розробка проекту рішення про місцевий бюджет. Підготовлений попередній проект бюджету оприлюднюється на сайті ради.

3

РОЗГЛЯД ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ БЮДЖЕТУ. Попередній проект рішення про бюджет обговорюється та затверджується на засіданні постійної комісії місцевої ради, яка відповідає за питання бюджету. Далі проект рішення передається на розгляд виконавчого комітету. Після цього проект бюджету розглядається та затверджується на сесії місцевої ради. Рішення про затвердження бюджету приймається не пізніше ніж 25 грудня. Після прийняття рішення і бюджет оприлюднюється на сайті ради.

4

ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ. Саме на цьому етапі здійснюються всі витрати та збираються всі податки. Крім цього, під час виконання бюджету може виникати необхідність внесення змін до нього. Усі зміни проходять окрему процедуру – від розгляду бюджетною комісією ради і до затвердження на сесії ради. Також законодавством встановлено обов'язок щоквартального звітування про виконання бюджету, що передбачає затвердження квартальних звітів окремими рішеннями ради по завершенню кожного кварталу.

5

ЗВІТУВАННЯ ПРО ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ. По завершенню року, для якого виконувався бюджет, розпочинається підготовка звіту про виконання бюджету за рік. Звіт проходить усю процедуру розгляду та затвердження в усіх інстанціях, яка завершується розглядом та затвердженням рішення місцевою радою. Затверджений звіт оприлюднюється на сайті ради. Крім цього, бюджетне законодавство встановлює обов'язкову вимогу проведення публічного звітування про виконання бюджету. Публічне представлення звіту про виконання бюджету має відбутися не пізніше 20 березня наступного року. Місцева рада повинна широко анонсувати захід, на якому буде представлений звіт про виконання бюджету, та запрошувати громадськість відвідати його.

Як можна впливати на бюджет своєї громади

01 СКЛАДАННЯ ПРОГНОЗУ БЮДЖЕТУ

липень – вересень

У цей час відбувається складання прогнозу бюджету на наступні три роки.

ЯК ДОЛУЧИТИСЬ:

- подавати пропозиції до прогнозу бюджету в управління та відділи – листом, надісланим звичайною чи електронною поштою;
- подавати пропозиції безпосередньо до фінвідділу (контакти дивіться в кінці цього документу). Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до прогнозу бюджету від громадян через ЦНАП чи під час заходів, у місцях масового збору людей;
- брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування прогнозом довгострокових інфраструктурних проєктів.

02 СКЛАДАННЯ БЮДЖЕТУ

травень – жовтень

У цей час відбувається складання бюджету на наступний рік.

ЯК ДОЛУЧИТИСЬ:

- подавати пропозиції до бюджету депутатам;
- подавати пропозиції безпосередньо до місцевої ради. Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до бюджету від громадян;
- взяти участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань бюджету.

03 РОЗГЛЯД ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ БЮДЖЕТУ

листопад – 25 грудня

У цей час попередній проєкт проходить узгодження та обговорення, під час яких до бюджету можуть вноситися певні незначні зміни.

ЯК ДОЛУЧИТИСЬ:

- взяти участь у бюджетних слуханнях та висловлювати свої пропозиції до проєкту бюджету. Слухання може ініціювати рада або громадяни самостійно;
- відвідувати засідання бюджетної комісії, виконавчого комітету та сесії ради;
- допомагати фінансистам у створенні бюджету для громадян;
- сприяти поширенню прийнятого рішення про бюджет, а також бюджету для громадян – розповсюджувати ці документи електронно, обговорювати їх з колегами чи знайомими.

04 ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

січень – грудень

У цей час відбуваються закупівлі, фінансується робота бюджетних установ і організацій, збираються податки. За потреби вносяться зміни до бюджету.

ЯК ДОЛУЧИТИСЬ:

- подати проєкт на конкурс бюджету участі. Брати участь у кампаніях агітації за проєкти бюджету участі та голосувати за проєкти бюджету участі;
- ініціювати громадський моніторинг виконання бюджету;
- відвідувати засідання бюджетної комісії та сесій міської ради, на яких розглядаються бюджетні.

05 ЗВІТУВАННЯ ПРО ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

січень – 20 березня

Вже по завершенню календарного року розпочинається етап звітування про виконання бюджету за рік.

ЯК ДОЛУЧИТИСЬ:

- взяти участь в обговоренні звіту про виконання бюджету під час його публічного представлення;
- відвідати сесії, на яких звіт про виконання бюджету затверджується;
- ініціювати громадський аудит виконаного бюджету: як по окремих напрямках (наприклад, щодо гендерної орієнтованості чи освіти), так і всього бюджету в цілому.

На чому засновано бюджет нашої територіальної громади?

Основою для складання бюджету є стан соціально-економічного розвитку територіальної громади. Крім цього, бюджет є інструментом досягнення стратегічних цілей, які визначила для себе громада.

Стратегічні цілі розвитку територіальної громади та соціально-економічний стан громади і є основою, на якій формується бюджет.

Наша територіальна громада зараз

Населення станом на 2024 рік:

загальна
кількість:

23 222
осіб

працездатне
населення:

13 430
осіб

працевлаштоване
населення:

6 450
осіб

Розподіл зайнятого населення за галузями:

сільське
господарство:

1 580
осіб

промисловість:

480
осіб

торгівля:

780
осіб

готелі та
ресторани:

50
осіб

транспорт
і зв'язок:

30
осіб

фінансова
діяльність:

25
осіб

державне
управління:

520
осіб

освіта:

790
осіб

охорона
здоров'я:

310
осіб

інше:

345
осіб

Промислові підприємства громади: ПрАТ «Новгород-Сіверський сирзавод», Філія ДП «Новгород-Сіверське лісове господарство», Новгород-Сіверське районне дочірнє агролісогосподарське спеціалізоване підприємство «Новгород-Сіверськрагролісгосп», ПрАТ «Новгород-Сіверський завод будівельних матеріалів», ТОВ «Фабрика технічних та фільтрувальних тканин «Ревтекс», ТОВ «ДВМ ЛІС», ТОВ «Біопромінвест-1», ПП «Берест».

Галузі діяльності підприємств:

харчова

лісопереробна

добувна та легка
промисловість

Основні сільськогосподарські підприємства (види діяльності):

ПП «Новгород-Сіверські аграрні інвестиції», ТОВ «Агрікор Холдинг НС», ТОВ «Агрікор Холдинг» (змішане сільське господарство), ТОВ «Орлівське», ТОВ «Орлівка» (вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур).

Землі територіальної громади:

земля сільськогосподарського призначення:

104 924 га

Стан доріг у територіальній громаді:

Протяжність доріг, що потребують капітального ремонту: **384,3 км**

Протяжність доріг, що потребують поточного ремонту: **42,7 км**

Заклади загальної середньої освіти:

13

Дитячі садки:

4

Підприємства, установи, організації різних форм власності:

165

Фізичні особи-підприємці:

630

Заклади охорони здоров'я:

Комунальне некомерційне підприємство «Новгород-Сіверська центральна міська лікарня імені І.В. Буяльського» Новгород-Сіверської міської ради Чернігівської області;

Комунальне некомерційне підприємство «Новгород-Сіверський міський Центр первинної медико-санітарної допомоги» Новгород-Сіверської міської ради Чернігівської області (3 амбулаторії загальної практики сімейної медицини, 24 фельдшерські пункти).

Якою ми хочемо бачити нашу територіальну громаду?

Стратегія сталого розвитку Новгород-Сіверської міської територіальної громади на 2021-2029 роки затверджена рішенням чотирнадцятої сесії Новгород-Сіверської міської ради VIII скликання від 03 грудня 2021 року № 450. Розроблена в рамках програми «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)».

Пріоритетами розвитку нашої територіальної громади на найближчі роки є:

1

Ефективна підтримка економічного розвитку громади

2

Забезпечення доступу мешканців до різноманітних суспільних послуг високої якості та підтримка для найбільш потребуючих категорій мешканців

3

Забезпечення високих стандартів життя на території громади

Ефективне досягнення всіх поставлених цілей вимагає приготування та впровадження відповідного їм плану заходів. Він має короткотерміновий характер, включає в себе 2022-2025 роки. Наступні роки впровадження стратегії вимагатимуть підготовки чергових планів заходів.

Проте, з початком повномасштабної війни росії проти України різко змінилися пріоритети роботи Новгород-Сіверської міської ради. Чимало запланованих проєктів відкинули на другий план. Пріоритетом стала допомога Збройним Силам України та добровольчому формуванню.

З метою збільшення розуміння з боку громадян бюджетного процесу та повноважень органу місцевого самоврядування на етапі складання проєкту бюджету на 2024 рік, в період до 28 листопада 2023 року проводився збір пропозицій від жителів територіальної громади.

Жителі територіальної громади мали можливість подати свої пропозиції до бюджету на 2024 рік у вигляді анкети або надіслати в електронному вигляді до фінансового управління Новгород-Сіверської міської ради за посиланням, закріпленим на сайті міської ради. Загалом надійшло більше 170 пропозицій.

Зважаючи на те, що громада знаходиться в зоні можливих бойових дій (близько від кордону з країною-агресором), головними питаннями, що дуже хвилюють жителів є: будівництво та ремонт укриттів у Новгород-Сіверських ЗДО «8 Березня», «Ластівка», Ліцеї №1 та інших (63,6% від наданих пропозицій); поточний та капітальний ремонт вулиць, доріг, тротуарів населених пунктів громади; ремонт асфальтного покриття біля адмінбудівлі по вул.Князя Ігоря, 32А, ремонт мосту між вулицями Зелена та Успенська; чистка колодязів; благоустрій населених пунктів територіальної громади; підтримка ЗСУ; освітлення у сквері «Галявина казок» та вулицях громади; створення ігрових кімнат для дітей різного віку та багато інших пропозицій.

Через дотаційність бюджету, нестачу коштів на оплату праці працівників бюджетної сфери громади і оплату комунальних послуг та енергоносіїв, спожитих бюджетними установами, необхідністю виділення коштів на безпеку та оборону, для виконання всіх делегованих повноважень, неможливо було врахувати всі пропозиції при складанні проєкту бюджету на 2024 рік.

Враховані пропозиції громадян подані до проєкту бюджету на 2024 рік з урахуванням особливостей формування місцевого бюджету в період продовження дії воєнного стану:

- утримання та розвиток автомобільних доріг – **11 623,9 тис. грн;**
- благоустрій населених пунктів територіальної громади – **8 946,0 тис. грн;**
- підтримка обороноздатності – **3 095,5 тис. грн.**

При уточненні бюджету на облаштування укриттів у закладах освіти передбачено на:

виготовлення ПКД на проєкт «Нове будівництво протирадіаційного укриття для Новгород-Сіверського закладу освіти (ясла-садок) «Ластівка» - **390,0 тис. грн;**

облаштування захисної споруди цивільного захисту (найпростіше укриття) у Новгород-Сіверському ЗДО «8 Березня» - **100,0 тис. грн;**

облаштування безпечних умов у закладі освіти «Новгород-Сіверський ліцей № 1 (за рахунок додаткової дотації з державного бюджету) – **101 057,5 тис. грн.**

ЗВідки в місцевому бюджеті гроші?

Базовим джерелом наповнення доходної частини бюджету Новгород-Сіверської міської територіальної громади у 2024 році залишається податок на доходи фізичних осіб, питома вага якого у складі власних доходів складає 54,9%.

Важливим джерелом надходжень доходів до бюджету територіальної громади є місцеві податки. Місцеві податки і збори встановлюються рішенням міської ради відповідно до Податкового кодексу і є обов'язковими до сплати на території міської громади.

Місцеві податки і збори в повному обсязі зараховуються до бюджету територіальної громади. До місцевих податків і зборів належать: податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, плата за землю (земельний податок та орендна плата), транспортний податок, єдиний податок і туристичний збір. Питома вага місцевих податків у складі власних доходів громади становить 31,9%. Найбільший обсяг надходжень до бюджету у складі місцевих податків посідають єдиний податок – 49,6% від усієї суми місцевих податків та плата за землю – 46,4%.

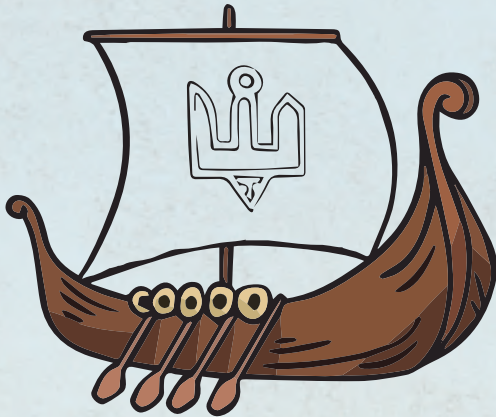

Доходи територіальної громади 2024 рік

Трансферти

187 795,4

тис. грн

з державного бюджету:

183 866,2

тис. грн

з обласного бюджету:

3 929,2

тис. грн

319 605,7

тис. грн

Власні Доходи

131 810,3

тис. грн

податкові надходження:

129 097,3

тис. грн

неподаткові надходження:

2 713,0

тис. грн

Найбільші платники податку на доходи фізичних осіб у 2023 році:

- Відділ освіти, молоді та спорту Новгород-Сіверської міської ради – 6,3%;
- ПрАТ «Новгород-Сіверський сирзавод» – 5,2%;
- Філія «Новгород-Сіверське лісове господарство» – 3,4%;
- КНП «Новгород-Сіверська ЦМЛ» – 3,4%;
- Новгород-Сіверська міська рада – 2,4%;
- ПП «Новгород-Сіверські аграрні інвестиції» – 1,6%;
- Чернігівська обласна прокуратура – 1,2%;
- КНП «Новгород-Сіверський місцент» – 1,1%.

Ключові платники плати за землю в 2023 році:

- ФГ «Клочков» – 23,9%;
- ТОВ «Агрікор Холдинг» – 10,4%;
- ТОВ «Гетьманське» – 9,6%;
- ТОВ «Вороб'ївське Агро» – 6,2%;
- ПрАТ «Новгород-Сіверський завод будівельних матеріалів» – 4,3%;
- ТОВ «Орлівське» – 4,3%;
- Філія «Новгород-Сіверське лісове господарство» ДП «Ліси України» – 3,0%;
- Регіональна філія «Південно-західна залізниця» – 2,5%;

Власні Доходи

131 810,3

податкові надходження:

129 097,3

тис. грн

тис. грн

неподаткові надходження:

2 713,0

тис. грн

Податок на доходи
фізичних осіб

72 343

тис. грн

Адміністративні збори
та платежі, доходи від
некомерційної
господарської діяльності

1 017,7

тис. грн

Податок на майно

21 149,6

тис. грн

Власні надходження
бюджетних установ

907,5

тис. грн

Єдиний податок

20 838

тис. грн

Інші

715,4

тис. грн

Акцизний податок

9 764,5

тис. грн

Доходи від власності та
підприємницької діяльності

72,4

тис. грн

Рентна плата

4 813,7

тис. грн

Податок на прибуток
підприємств

92,8

тис. грн

Екологічний податок

61,8

тис. грн

Туристичний збір

33,9

тис. грн

Видатки Бюджету за галузями

Освіта
126 396,9
тис. грн

Економічна
діяльність
114 923,9
тис. грн

Житлово-
комунальне
господарство
20 080,4
тис. грн

Соціальний
захист
та соціальне
забезпечення
21 445,3
тис. грн

Разом:
363 984,9
тис. грн

Інші
видатки
15 511,4
тис. грн

Культура
і мистецтво
12 921,6
тис. грн

Фізична
культура
і спорт
2 492,4
тис. грн

Управління
територіальною
групадою
40 708,6
тис. грн

Охорона
здоров'я
9 504,4
тис. грн

Найбільші Видатки з місцевого Бюджету

Освіта

126 396,9 тис. грн

Оплата праці 91 683,5
тис. грн

Оплата енергоносіїв 12 279,9
тис. грн

Інші видатки 22 433,5
тис. грн

Соц. захист та соц. забезпечення

21 445,3 тис. грн

Оплата праці 12 774,3
тис. грн

Оплата енергоносіїв 784,0
тис. грн

Інші видатки 7 887,0
тис. грн

Житлово-комунальне господарство

20 080,4 тис. грн

Оплата праці 4 511,0
тис. грн

Оплата енергоносіїв 1 820,0
тис. грн

Інші видатки 13 749,4
тис. грн

Видатки у сфері освіти

Кількість учнів (шкільний підрозділ/ дошкільний підрозділ) Усього видатків на заклад Видатки на одного учня

	Кількість учнів (шкільний підрозділ/ дошкільний підрозділ)	Усього видатків на заклад	Видатки на одного учня
Новгород-Сіверський ліцей № 1	751	22 192,0 тис. грн	29,5 тис. грн
Новгород-Сіверська загальноосвітня школа I-III ступенів № 2	184	7 953,4 тис. грн	43,2 тис. грн
Новгород-Сіверська початкова школа «Дзвіночок»	123/142	10 713,4 тис. грн	40,4 тис. грн
Биринський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I-III ступенів – дошкільний навчальний заклад»	30/2	2 631,1 тис. грн	82,2 тис. грн
Блиствівський навчально-виховний комплекс	48/13	4 488,3 тис. грн	73,6 тис. грн
Грем'яцька загальноосвітня школа I-III ступенів	58	3 989,6 тис. грн	68,8 тис. грн
Дігтярівський навчально-виховний комплекс	75/20	5 803,8 тис. грн	61,1 тис. грн
Лосківська загальноосвітня школа I-II ступенів	48	2 914,8 тис. грн	60,7 тис. грн
Орлівський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I-III ступенів-дитячий садок»	78/20	5 700,6 тис. грн	58,2 тис. грн

Печенюгівський навчально-виховний комплекс	66/15	5 416,9 тис. грн	66,9 тис. грн
Смяцька загальноосвітня школа I-III ступенів	96	5 184,7 тис. грн	54 тис. грн
Стахорщинська загальноосвітня школа I-II ступенів	25	2 570,9 тис. грн	102,8 тис. грн
Чайкинський навчально-виховний комплекс	95/12	6 422,9 тис. грн	60 тис. грн

Видатки на розвиток територіальної громади

Бюджет розвитку є важливою складовою місцевого бюджету та інструментом реалізації інвестиційних та інноваційних інфраструктурних проектів органу місцевого самоврядування.

Він сформований на основі сталого розвитку Новгород-Сіверської міської територіальної громади, запитів сьогодення.

Бюджет розвитку територіальної громади

За рахунок коштів бюджету розвитку 2023 року (**28 498,1 тис. грн**) фінансувались капітальний ремонт водовідвідних споруд по вул. Шевченка та Вокзальній в м. Новгороді-Сіверському Чернігівської області; реконструкція системи медичного газопостачання будівлі КНП «Новгород-Сіверська ЦМЛ імені І.В. Буяльського», технічне переоснащення покрівлі з улаштуванням пристроїв для блискавкозахисту Новгород-Сіверської гімназії ім. Б. Майстренка Новгород-Сіверської міської ради Чернігівської області; капітальний ремонт частини тротуару по вул. Шевченка та інше.

У 2024 році пріоритетними напрямками для територіальної громади є спрямування коштів на облаштування безпечних умов у закладах освіти, придбання основних засобів, виготовлення проектно-кошторисної документації тощо.

Видатки бюджету розвитку територіальної громади заплановані в сумі **109 208,7 тис. грн**, у тому числі:

за рахунок трансфертів з державного та обласного бюджетів – **103 284,2 тис. грн**;

за рахунок коштів бюджету територіальної громади – **5 924,5 тис. грн**.

Проект «Реконструкція будівлі харчоблоку під гуртожиток з їдальнею для внутрішньо переміщених осіб за адресою: вулиця Монастирська, 2, місто Новгород-Сіверський, Чернігівська область»

230,0
тис. грн

Придбання Новгород-Сіверською міською радою Чернігівської області насосів для свердловин

70,0
тис. грн

Будівництво зовнішнього електропостачання нежитлової будівлі по вул. захисників України, 32 в м.Новгород-Сіверський Новгород-Сіверського району Чернігівської області

15,0
тис. грн

Реконструкція системи газопостачання за адресою: вул.Залінійна, 11 кв.3, м.Новгород-Сіверський	35,0 тис. грн
Капітальний ремонт покриття площі Князя Ігоря в м. Новгород-Сіверський (коригування)	2 623,9 тис. грн
Придбання Новгород-Сіверською міською радою Чернігівської області основних засобів для територіальної оборони	2 000,0 тис. грн
Придбання твердопаливного котла для закладу загальної середньої освіти	150,0 тис. грн
Придбання мультимедійного обладнання для навчальних кабінетів закладів загальної середньої освіти за рахунок коштів освітньої субвенції та бюджету територіальної громади	315,1 тис. грн
Виготовлення проектно-кошторисної документації на проєкт «Нове будівництво протирадіаційного укриття для Новгород-Сіверського закладу дошкільної освіти (ясла-садок) Ластівка» Новгород-Сіверської міської ради Чернігівської області, за адресою: пров. Шевченка, буд.6, м.Новгород-Сіверський Чернігівської області»	390,0 тис. грн
Проєкт «Реконструкція системи газопостачання в Новгород-Сіверській загальноосвітній школі I-III ступенів №2 по вул.Покровська, б.2 у м.Новгород-Сіверський Чернігівської області»	59,1 тис. грн
Виготовлення проектно-кошторисної документації та експертного звіту на проєкт «Реконструкція харчоблоку з переходом Новгород-Сіверського ліцею №1 Новгород-Сіверської міської ради Чернігівської області за адресою: вул. Б. Майстренка, буд. 2 в м. Новгород-Сіверський, Чернігівська область»	320,0 тис. грн
Грошова компенсація за належні для отримання жилі приміщення згідно постанови Кабінету Міністрів України від 19.10.2016 №719 за рахунок субвенції з державного бюджету	1 943,1 тис. грн
Облаштування безпечних умов у закладі Новгород-Сіверський ліцей №1 Новгород-Сіверської міської ради Чернігівської області (згідно постанови Кабінету Міністрів України від 20.08.2024 року № 954 за рахунок додаткової дотації з державного бюджету	101 057,5 тис. грн

Проєкти «Громадського Бюджету»

Рішенням 19-ої позачергової сесії міської ради VIII скликання від 15 грудня 2022 року №755 «Про призупинення реалізації проєктів-переможців та конкурсу громадського бюджету (бюджету участі) Новгород-Сіверської міської територіальної громади» до закінчення дії воєнного стану в Україні призупинено реалізацію проєктів-переможців громадського бюджету (бюджету участі), затверджених рішенням 14-ої сесії міської ради VIII скликання від 03 грудня 2021 року №448 «Про затвердження переліку громадських проєктів, реалізація яких передбачається у 2022 році в Новгород-Сіверській міській територіальній громаді».

Видатки на утримання позашкільного навчального закладу «Новгород-Сіверська комплексна дитячо-юнацька спортивна школа» Новгород-Сіверської міської ради Чернігівської області

№		Фактичні видатки за 2023 рік		План на 2024 рік з урахуванням змін		Відхилення (+/-)	
		Загальний фонд	Спеціальний фонд	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Загальний фонд	Спеціальний фонд
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Оплата праці і нарахування на заробітну плату	1 373,9		1 745,7		371,8	0,0
2	Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	450,4		496,1		45,7	0,0
3	Інші поточні видатки	331,7	21,4	143,6	20,7	-188,1	-0,7
4	Капітальні видатки		156,5			0,0	-156,5
	Всього видатків	2 156,0	177,9	2 385,4	20,7	229,4	-157,2
	Кількість вихованців, осіб	284,0		202		-82,0	
	з них: вихованок, осіб	96		90		-6,0	
	Штатні одиниці	16,6		16,6			

Динаміка видатків із загального фонду бюджету Новгород-Сіверської МТГ на охорону здоров'я

Назва установи	Фактичні видатки за 2022 рік	Фактичні видатки за 2023 рік	Уточнений план на 2024 рік
1	2	3	4
Комунальне некомерційне підприємство «Новгород-Сіверська центральна міська лікарня імені І.В. Буяльського» Новгород-Сіверської міської ради Чернігівської області	6 358,0	7 510,6	7 752,4
Комунальне некомерційне підприємство «Новгород-Сіверський міський Центр первинної медико-санітарної допомоги» Новгород-Сіверської міської ради Чернігівської області	1 434,5	1 387,4	1 752,0
Разом	7 792,5	8 898,0	9 504,4

Соціальний захист та підтримка внутрішньо переміщених осіб Новгород-Сіверської міської територіальної громади у 2023-2024 роках

Вид допомоги	2023 рік		План на 2024 рік (станом на 01.09.2024 року)	
	кількість домогосподарств	сума (тис. грн)	кількість домогосподарств	сума (тис. грн)
Одноразова грошова допомога на поліпшення житлово-побутових умов проживання внутрішньо переміщених осіб з числа осіб, які були зареєстровані і постійно проживали до 24 лютого 2022 року на території обстрілюваних сільських населених пунктів Новгород-Сіверської міської територіальної громади та перемістилися в населені пункти Новгород-Сіверської міської територіальної громади, які розташовані на відстані більше 20 кілометрів від кордону з російською федерацією	204	1 020,0	100	500,0

Контактна інформація

Новгород-Сіверська міська територіальна громада
16000, Чернігівська область, м. Новгород-Сіверський,
вул. захисників України, 2

Електронна адреса: ns-mrada_post@cg.gov.ua; finupr_ns@ukr.net

Контактний телефон: (04658) 23983

Офіційний сайт міської ради: ns-mrada.cg.gov.ua

Як подати пропозицію до бюджету Новгород-Сіверської міської територіальної громади?

У період з вересня по листопад 2024 року ви можете подавати свої пропозиції:

- У письмовій формі безпосередньо до фінансового управління Новгород-Сіверської міської ради за адресою:
16000, Чернігівська область, м.Новгород-Сіверський,
вул. захисників України, 2. Контактний телефон: (04658) 23983
- На електронну пошту фінансового управління: finupr_ns@ukr.net

Подати електронну пропозицію до бюджету громади на наступний рік можна тут:

Будьте активними!

Від вас залежить розвиток громади та покращення рівня надання послуг.

Пропозицію до проекту бюджету громади на 2025 рік можна подати за формою:

Вважаю, що в нашій громаді існує проблема:

Ця проблема зачіпає інтереси:

Вирішити цю проблему можна шляхом:

Прошу Вас розглянути можливість включення до бюджету Новгород-Сіверської міської територіальної громади на 2025 рік витрати на:

Міському голові

(П.І.Б. та рік народження)

Вкажіть свій вік (відмітити необхідне):

- * 18-25 років
- * 25-35 років
- * 35-45 років
- * 55 і старше

(стать)

(адреса проживання)

(соціальний стан: робітник, службовець, пенсіонер, студент, фізична особа- підприємець, учасник бойових дій, особа з особливими потребами, багатодітна родина, внутрішньо переміщена особа, інші)

(телефон та email (за бажанням))

(Галузь, якої стосується ваша пропозиція (відмітити необхідне): освіта, молодіжна політика, спорт, культура, охорона здоров'я, благоустрій, житлово-комунальне господарство, соціальний захист, інше)

Пропозиція

до проекту бюджету Новгород-Сіверської міської територіальної громади на 2025 рік
(можна декілька)

« » 2024 року

(підпис автора)

Тираж:
500 прим.